

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Încoronarea Suveranilor Români

Să se veselească cele cerești. Și să se bucure cele pământesti... Să se svinde lacrimile maicelor și să se aline jalea surorilor. Coboare-se mângâierea dulce în inimile întristate ale văduvelor și orfanilor.

Că prin jertfa lor mare și sfântă s'a smuls veșniciei sărbătoarea sărbătorilor pentru acest neam românesc. Căci prin jertfa lor se pecetluiește acum pentru vece biruința câștigată cu trudă, cu lacrimi și cu sânge.

Să tacă glasul de cobe al puțin credincioșilor. Pătrundă tăria văzduhurilor cântarea biruinții noastre, cântarea mulțumirii noastre către Cel ce ne-a dat tăria și ne-a luminat cărarea spre viața cea nouă.

Acolo, în Bălgradul visurilor noastre împilate, în Bălgradul credinții noastre batjocorite și al năzuințelor noastre frânte pe roata ucigașe, se încoronează, după datina străbunilor mari în fapte și 'n suferințe, primul rege și primă regină a României adevărate, a României întregi, a României libere și încrezătoare în Dumnezeu și în sabia sa.

O mie de ani pământul acesta, muncit cu sudori crunte de urmașii chezarilor, și-a revărsat mana bogată spre adușii de vânturi, cari nu erau legați cu dânsul decât prin petele de sânge nevinovat, cu care l-au întinat, decât prin crucile pe cari au răstignit libertatea noastră, prin furcile ce le-au ridicat pe dealuri pentru gătuirea celor mai buni ai noștri.

O mie de ani nu s'a înălțat spre ceruri de pe aceste plaiuri decât vaetul și suspinul nostru. Din acest noian de durere trebuia să răsară, ca soarele din genune, sărbătoarea de astăzi.

Voi toți, cari ați știut să fiți mari în suferința voastră, mari în credința și jertfa voastră, lăpădați dela voi toată grija cea lumească, duh drept înoiți întru cugetele voastre și la această zi, de zece veacuri așteptată, fiți mari întru bucuria voastră.

Căci coroanele de oțel și de aur ce se așază pe fruntea Suveranilor noștri nu încoronează numai tâmpla Lor ocrotitoare de gândul cel bun pentru propășirea unui neam liber pe un pământ liber. Ea încoronează năzuințele și jertfa atâtor generații de înaintași, ea încoronează în acelaș timp suferințele generației noastre, care a știut prin moartea ei să ridice la viață un neam întreg.

Nu este și nu poate fi această sărbătoare numai a unora. Ea este a tuturor acelora în pieptul cărora bate o inimă românească. Ea este a pământului ce ne ține

în sinu-i pe cei drogi ai noștri căzuți în dorul luminei. Ea este a văzduhului nostru străfulgerat de sabia îngerului dreptății. Este a milioanele de ochi ce s'au înălțat îndurerați spre cerul până acumă înourat. Este a celor căzuți în supremele eforturi din trecătorile Carpaților, dela Neajlov, Mărășești și Soveja, ca și a acelora, cari, în numele vredniciei românești au cucerit pentru călăi Ivangorodul.

Este sărbătoarea alor patruzeci de mii cari presidați de nemuritorul Șaguna au strigat pe câmpul Libertății: «Ne unim cu Tara!» A celor ce au lăncezit la Vaț și Seghedin, ca și a celor torturați în lagărele dela Marea Nordului.

Peste toți și peste toate se revarsă lumina înviețoare a biruinții. Și acolo, unde am

plâns, am înălțat biserică drept măritoare și altar de închinare, în fața căruia neamul nostru își încoronează pe Oblăduitorii ce din viforul peirei l'a dus la liman.

Aceasta e ziua ce a voit Domnul să ne bucurăm întru dânsa. Și în ceasul bucuriei noastre un gând mai luminos ca soarele încălzește ființa noastră întreagă: Mai puternic decât oțelul coroanei Regelui nostru și mai curat și mai de preț decât aurul coroanei celei mai duiioase Regine este dragostea și devotamentul cu care neamul nostru își încununează, acum, în sjântă sărbătorire, pe Suveranii lui.

Și la această manifestare a dragostei și credinței poporului nostru, bun și neprihănit în sufletul lui, mută fie limba care nu se închină. I. U. Soricu

Marea sărbătoare a încoronării

(=) Maiestatele Lor Regele Ferdinand I și Regina Maria se încoronează în ziua de Duminecă 2 (15) Octomvrie 1922, în catedrala noastră ortodoxă dela Alba-Iulia, de rege și regină ai tuturor românilor.

În cetatea, unde înainte cu 323 de ani intrase biruitor Viteazul Domn Mihai, se desfășoară astăzi cea mai mândră sărbătoare a neamului românesc și a țării dintre Nistru, Dunăre și Tisa. În această sfântă zi, când, prin mijlocirea I. P. S. S. le Mitropolitului primat și a celorlalți Mitropoliți ai bisericii noastre dreptmăritoare, se săvârșește actul religios al încoronării Suveranilor, se înalță, din milioane de piepturi românești, fierbinți rugăciuni de mulțumire și laude, către Atotputernicul, care ne-a învrednicit să ajungem clipele de glorie ale înfăptuirii marelui vis întrezărit de atâtea generații dispărate.

Sub aripile scutitoare ale înțeleptului rege și ale celei mai nobile regine, prin jertfele de veacuri ale poporului român, s'a alcătuit unitatea noastră națională într-o țară liberă, frumoasă și puternică, în România Nouă.

Mândrie și fericire se revarsă în sufletele noastre, când din îndurarea fără margini a Provedinței ni s'a dat să trăim vremile istorice ale desrobirii și întregirii poporului daco-roman, ear acum ale încoronării Regelui și Reginei pe pământul sacru ardelenesc, leagănul întregului nostru neam.

Insflețire îndreptățită cuprinde inimile întrunite astăzi în orașul lui Mihai, ear mâne și poimâne în capitala de lângă

râul Dâmbovița, pentru a lua parte la acțiunea cel mai mareț ce s'a scris vreodată în istoria națiunii române.

Sânt patru ani trecuți, de când glasul țaranilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș adunați în număr de peste o sută de mii, în aceeaș istorică cetate de lângă Murăș, a vestit unirea pe vece cu toți frații lor de peste hotarele ce se desființau atunci.

Ne adunăm earăș, cu acelaș avânt, în cetatea unirii naționale, unde iubii Suverani sânt unși ca Rege și Regină ai românilor.

Prin ungerea aceasta, dreptul poporului român asupra țării sale strămoșești se consfințește în actul religios, săvârșit în catedrala ortodoxă a Bălgradului românesc.

Marea zi a încoronării Suveranilor va apropia mai mult deolaltă pe frații trăiți răsleți sute de ani; căci, pe lângă toate frământările și sbuciumările interne, lumea românească trebuie să fie conștientă de opera grea și frumoasă ce are să împlinească întru așezarea temeliiilor noului stat lărgit.

Unitatea sufletească negreșit nu se va putea realiza numai prin întâlniri la ocazii sărbătorești, dacă ea nu va fi susținută și pe alte căi și mijloace. În acest scop, se cere îndeosebi activitatea spirituală a bisericii, înzestrate cu puterea necesară. Ne mai trebuie multe și bune instituite de învățământ, ne trebuie o harnică și cinstită administrație, — și, d'asupra tuturor, se cere colaborarea oamenilor

de bine din toate provinciile țării mărite. Înălțurând răul patimilor oarbe și pacoștea invidiei între oameni, năzuințele de-a munci se vor putea îndrepta spre o pro-pășire nouă și binecuvântată din toate punctele de vedere, — ca patria să se apropie în sfârșit de limanul mântuirii dorite.

Când Alba Iulia, bătrânul Bălgrad, se îmbracă în nouă glorie, salutăm acest sfințit oraș, ne plecăm genunchii, și cu fiorii bucuriei în luminoasa zi de 2 (15) Octombrie 1922 aducem mulțumiri cu-cernice Celui prea înalt pentru darul bu-nătăților Sale nemărginite.

În noua biserică din vechea cetate răsună cântece de biruință și de îndelun-gată și norocoasă stăpânire a Majestaților Lor, Regele *Ferdinand I* și Regina *Maria*.

Visul de mărire, realizat de viteazul Domn muntean pentru scurtă vreme, în-făptuească-se acum pe vecii vecilor!...

Dacă românul a știut să moară pentru mărirea țării sale, — de ce oare n'ar ști să și trăească pentru păstrarea și întărirea ei?

Comunicat oficial

Candidații de profesori pentru catedrele de religie de la școlile de stat de orice catego-rie, înainte de a se prezenta la comisiunea interimară din Cluj pentru facerea examenului pedagogic profesoral, au să presteie un examen fundamental și special contras din disciplinele teologice, înaintea unei comisii bisericești. Constituirea acestor comisii pe lângă fiecare consistor eparhial s'a ordonat prin concluzul consistorului mitropolitan din 23 August a. c. Nr. 212 M. Candidații, cari au terminat cu suc-ces vreo facultate teologică, precum și aceia, cari au ascultat la universitatea din Cluj cursu-rile din vară anilor 1919 și 1920 n'au să mai facă acest examen fundamental și special.

Examinarea se face din următoarele dis-cipline teologice: Apologetica, Studiul biblic, Istoria bisericească, Dogmatica, Morala, Dreptul canonic și Catehética.

Examenului verbal li premerge desvoltarea unei teme în scris, sub controlul comisiei.

Pentru admitere la examen, candidații se vor adresa consistorului arhidiecezan.

Pentru admitere la examenul profesoral de capacitate (pedagogic) dela candidați se cer următoarele documente: Atestat de maturitate; Absolutor teologic; an de practică profesorală; Certificat despre examenul fundamental și spe-cial din religie; act de recomandare din par-tea autorității bisericești și o scurtă descriere a vieții (curriculum vitae).

Toate aceste dispoziții au valoare numai pentru anul școlar curent.

Sibiu, din ședința consistorului arhidie-cean ca senat școlar, ținută la 22 Sept. 1922. Nr. 7374 Școl. **Consistorul arhidiecezan.**

FOIȘOARA

Din timpurile trecute

II

— Acte de danie. O notiță. —

Actele de danii făcute de ctitorii bisericii se scriau în formula și conținutul următor, (le-am aflat scrise în evanghelia bisericii noastre din Hendorf):

«Aceasta sfântă și Dumnezească carte Evanghelie o-au cumpărat robul lui Dumnezeu *Manol Hagiu Costantin, din Brașov* și o-au dat de pomână sfintei biserici neunite din *Hendorf* ca să fie a bisericii până va fi o hârtie; și așa s'au dat, ca nimenea să nu o poată vinde, nici în bani, nici să nu o schimbe pentru altă carte, ci chiar aceasta să se ție la această sfântă biserică în vea-cul ei: oarecine oar înstrăina din biserică ori în celul, sau oar fura, să aibă a da răspuns la înfricoșata judecată a Domnului nostru Isus Hristos; și s'au dat această evanghelie totodată cu Triodul și un ciaslov, s'au dat mai nainte

Zile de sărbătoare în parohia noastră din Zlatna (tr. Abrud)

Parohia ortodoxă română din Zlatna anul acesta a avut parte de sărbări frumoase, a căror amintire va rămânea neștersă în memoria credincioșilor, veniți într'un număr cât se poate de mare. Le înregistrăm pe rând:

Sfințirea clopotelor nouă. La 9 Iulie a. c. s'a făcut cu deosebită pompă sfințirea clopote-lor procurate 2 de credincioși, cu 30 mii lei, și unul de un credincios dus în America Ion Vințan a Savului cu 12 mii lei, și s'au așezat în aceeași zi în turn, fiind de față întreg popo-ru din Zlatna, precum și o mare mulțime din jur care vărsa lacrimi de bucurie că și vede bi-serica din nou împodobită cu clopote. Zlatna este cea dintâi parohie de pe Valea Ampoiului care și-a procurat clopote nouă servind de pildă altor parohii cu această laudabilă faptă.

Parastas pentru Avram Iancu. Ca și alte biserici, astfel și biserică noastră a ținut de bine să serbeze pe eroul munților Avram Iancu, care aici și-a făcut gimnaziul și a petrecut multe zile din viața sa. La 17 Septembrie a. c. s'a servit din partea preoților Ludovic Giurca, și Gh. Popescu parastas, și s'a vorbit poporu-lui despre frumoasa recunoștință ce ni-o ară-tăm prin cultul eroilor, cari ni au adus zilele de azi. La parastas au fost de față reprezentanții tuturor oficiilor de stat din loc.

Conferență preoțească. În 2 Octombrie s'a ținut aici conferința pastorală de toamnă a preoților din tractul Abrud. A fost adevărată zi de sărbătoare înălțătoare pentru toți acea zi, căci s'a servit sfta liturgie de toți preoții tractu-lui cu sobor în frunte cu p. prot. Petru Po-povici care cu această ocaziune, pe lângă ser-viciul frumos și înălțător al liturgiei, a servit și parastas pentru mitropolitul Șaguna și pen-tru răposatul preot al Zlatnei, G. Beșa, rostind la urmă însuși o predică de toată frumsețea despre credință.

Lumea care abia încăpea în biserică: po-por și intelectuali, de ambele confesiuni române, ba chiar și străini, — a rămas adânc impresionată atât de serviciul divin făcut cu mult duh și ri-dicat prin cântările corului neobositului director școlar P. Duca, cât și de predica p. protopop care a deschis multora ochii cum cred și cum ar trebui să creadă.

La ora 2 s'a deschis apoi conferința preo-țească, la care au luat parte 14 preoți din 18 câți sânt în tract. S'au discutat în deosebi mijloa-cele prin cari s'ar putea ridica moralul decăzut în popor. Despre aflarea acestor mijloace a pre-gătit o disertație p. G. Popescu din Zlatna.

S'au luat măsuri pentru combaterea secta-rilor și s'a făcut organizarea preoțimii în cadrul Asociațiunii clerului «Andrei Șaguna».

În urmă, pentruca preoțimea să-și poată împlini misiunea sfântă neîmpiedecată de grijile zilei, s'a cerut printr'un memoriu regularea sa-lariilor preoțești. **Correspondentul.**

Catedrala ortodoxă din Sibiu

Primum următoarele:

În vara acestui an am trecut, în drumul meu prin Ardeal, și prin orașul de pe malurile Țibinului, și am rămas încântat de multe lucruri bune și frumoase ce mi s'au dat să văd în partea locului. Sibiu este oraș curat, cu împe-urimi poetice, dintre cele mai căutate de vile-giaturisti, chiar și când sânt aceștia lipsiți de «no-roc» d'a face parte din ceata îmbogățiților de război. Cu pretenții moderate se petrece bine și sănătos în orașul dvoastră.

Creștin și ortodox, nu puteam trece indif-ferent pe lângă locașurile sfinte ale sibienilor, în deosebi când ele sânt în mare parte și monu-mente de artă în exteriorul și în interiorul lor.

După oarecare căutare, am văzut catedrala ortodoxă, și mult am regretat, că astăzi, când există atâtea mijloace de reproducțiuni artistice, n'am găsit măcar o mică broșură, care să con-țină un scurt istoric al catedralei cu *ilustrațiile* sale necesare. Acelaș regret mi l-au exprimat și soții mei de drum.

O astfel de broșură ar putea să o vândă atât Librăria de alături, din strada Mitropoliei, cât și servitorul care păstrează cheile catedralei. Citindu o credinciosul, ar privi locașul sfânt cu totul alt fel: ar căuta să se adâncească mai mult în părțile singuratic, care alcătuiesc întregul clădirii. Fără călăuză aceasta, vizitarea se face de obicei cât se poate de fugitiv, impresiile rămân șterse și în curând se uită.

Călător.

Există o interesantă istorie a bisericii catedrale cu ilustrații, scrisă de Dr. Pușcariu, M. Voileanu și Dr. Cristea. Se poate procura dela Librăria arhidiecezană. **Nota Red.**

Grădinile de copii

— Școlile fröbeliane —

Este și aceasta o sănătoasă instituție, în care își primesc micuții noștri primele învăță-turi, pregătitoare pentru a le continua în școa-lele primare.

Școlile fröbeliane nu au avut până acum trecere la noi, adecă mai exact: nu au prea existat, din motive ușor de înțeles. Confesiunile abia și-au putut susține, sub era ungurească, școlile absolut necesare, necum să mai poată cheltui și pentru grădini de copii. Ear în centre și locuri potrivite ca fabrice de maghiarizare, fostul stat le a ridicat mai ales în părțile locuite exclusiv de români. În aceste școlile copiii noștri cari abea începeau să gângănească ceva în limba maternă, erau chinuți să învețe cântări patriotice ungurești și alte lucruri tot așa de bine înțelese și de patriotice.

Eată pentru ce aceste școlile nu puteau avea trecerea cuvenită la noi. Astăzi însă, când nu mai e așa, ar trebui să se înființeze cât de multe instituții de acest fel.

Căci, pentru orice popor școlile fröbeliane au mare însemnătate. Poporul nostru, în deo-

tot de acel mai sus pomenit ctitor, fiind paroh smeritul și mult păcătosul preot *Ilie Medrea* la această sfântă biserică Ano 1788 Martie 4 zile.

Alt act, scris în Pentecostar:

«Această carte, anume Pentecostar, s'au cumpărat de robul lui Dumnezeu *Onea Boasta*, din satu din Cidjor varmigiu (comitatul) Făgă-rașului cu preț opt florinți ungurești și 2 pe-ciaci (?) și s'au dat de pomână sfintei biserici neunite din satu din *Hendorf* tot din varmegia Făgărașului și așa s'au dat cum nimenea din neamul Dumnealui sau și din alt neam să nu-o poată înstrăina din biserică, ci să fie a bisericii până va fi o hârtie: iar cine o-ar înstrăina mai mult unu ca acela să fie supt blestem și afuri-sanie, să-l judece toate sfintele Scripturi și sluj-bele dintru aceasta și să n'aibă stare nici în lumea aceasta, fără (să) umble ca țigan din sat în sat, iar după moarte să fie cu Iuda și cu Arie și cu alți eretici. Iară ori care preot ar hi la această biserică, să fie detor a pomeni vii: Ion, Bucura, Maria; morți: Ion, Bucura, Oprea la care am fost martore întâi Vasile Sârbu din Țelina, *Onea Moldovan goșman* (epitrop) în *Hendorf*,

și *Gligor Hantău goșman*, eu popa *Ilie Medrea* paroh neunit, caream și scris la Ano 1789, 20 Martie».

O daună, din cauza unui eveniment fizic, la anul 1782.

În cartea rituală bisericească «Pentecostar» pagina 120 se află scris cu scrisoare urâtă, greu descifrabilă, următoarea năpastă:

«Să știe că la al doilea an al domniei prea înălțatului Domn: *Nicolae Petru Mavroghen* vovod au mai dat o peatră după cea dintâi care dădese în zilele lui *Alexandru Ipsilant* voi-vod la anul 1782, de au prăpădit toate buca-tele pe unde a ajuns, dar și aceasta după urmă și mai multă au fost și mai mare, că sau găsit pietri de mari de au venit câte o litră și H: de draxhri (?) și pe unde au dat au prăpădit și bu-cate și livezi și tot, și au dat la cel an după cea dintâiu la anul 1782 și au bătut într'o Vi-neri de 2 ori și a doua zi Sâmbătă odată: în luna lui Iulie în 16 și 17 zile 1782».

Pr. Andrei Moldovan

sebi popor de agricultori. este așa de ocupat cu lucrul său în toată vremea, încât nici timp nu are să se ocupe și să-și îngrijească copilași, cari tocmai în etatea aceea reclamă mult sprijin. Rămași singuri pe acasă, neîngrijiți, fără ocrotire, copiii sunt în etatea aceasta mai sensibili, văd și aud lucruri de care sânt curioși, și m'are în casă cine să le vie în ajutor să i lumineze și să-i povățuească pe calea bună.

Ce bine prinde deci micilor copilași grădina lor, unde sânt cald îmbrățișați de crescătoreea lor și unde se joacă și învață, și se îndrumază în toate manifestările lor de copii.

Cu astfel de școlari se începe apoi mai ușor și mai cu spor învățământul primar. Copiii ieșiți din grădinile acestea știu acum număr, știu desemna una și alta, se pricep la manuarea stilului și a creionului, cunosc rugăciunile mai mici, au învățat purtare bună, s'au deprins a da atențiune și respect celor mai mari decât ei.

Grădinile de copii trebuie prin urmare înființate unde se poate neîntârziat, căci sânt mai folositoare pentru noi, ca multe alte lucruri pentru care se cheltuiește din greu.

Eugeniu Munteanu

Din America

Examenul școlii române Regina Maria din Indiana Harbor Ind.

Colonia română din Indiana Harbor Ind. America de nord, a avut o zi de mare sărbătoare Duminecă în 27 August a. c. fiind examenul copiilor dela școala românească, conduse de preoții S. Mihăilțianu, paroh ortodox și Dr. V. Crișan, paroh gr.-cat.

Școala a fost cercetată de 130 elevi.

La 2 ore p. m. hala școlii era ticsită de părinți și popor, dornici să audă copilași grăind românește, cântând și recitind poezii.

Sara a avut loc o mare producțiune teatrală, predată numai de elevii școlii. S'au predat mai multe dialoguri, triologuri, piese teatrale cu cântece și jocuri naționale, cari au stors lacrimi de bucurie din ochii părinților.

În școală, pe lângă religie, s'a predat copiilor scrisul și cititul românește, cum și noțiuni din istorie și geografie.

Din nefericire, avem aici și un individ, student din vremuri bătrâne, care a ținut și el școală cu vreo 35 elevi, contra parohilor, școlii, a cărei disciplină era parul și scop banul. N'a făcut nici un spor.

În 15 Octomvrie ambii preoți vom continua școala cu copiii, în fiecare Sâmbătă, când sânt liberi dela școala americană. Vom ținea obișnuita catehizație, cititul și scrisul și alte noțiuni pe care le vom afla de bune.

Școala noastră a fost și va fi gratuită.

Când vedeam înaintea noastră 130 elevi, unul vorbind mai rău românește ca celalalt, ne prindea groaza, ear când la examen i am văzut predându și rolurile de teatru, poeziile, dialogurile, cântecele și jocurile naționale, am fost convinși că bun lucru am făcut.

Nu cunoaștem obstacole, nici bârfitori lăudăroși, școala Regina Maria din Indiana Harbor, America, trăește și merge înainte.

Simion Mihăilțianu,
paroh ort.

Spicouri

O hotărâre, care trebuie să dea de gândit și altor partide, din alte țări, a luat partidul catolic («centrul») din Germania.

Revista «Kunstwart» (August 1922) publică, din peana lui Ernst Troeltsch o serie de «scrisori berlineze», mult comentate, și în numărul menționat vorbește și de hotărârea partidului catolic. În Germania e primejdia «războiului civil, a haosului, a descompunerii statului».

«Cu mare îngrijorare vede centrul dezvoltarea aceasta. A hotărât în adunarea sa (generală) de partid, la care au luat parte toți bărbații de încredere a întregului Reich, să abandoneze, principiar, caracterul confesional, să ofere posturi sigure și ne-catolicilor și să strângă laolaltă pe toți ceice sânt aplicați de a susține o democrație conservativă și o democrație, care conservă

religiunea. Vrea să ia asupra sa problema, în ceasul al 12-lea, problema, care nu i-a reușit partidului democratic să o rezolve. Sânt ideile lui Stegerwald, dar, pe cât se pare, nu sânt inspirate de Stegerwald, ci au fost acceptate subporunca unei situații disperate».

Ce ne învață hotărârea aceasta a partidului, care a fost în Germania unul din cele mai exclusiviste? În fața primejdiei haosului, împotriva lozincilor comuniste, cari ar primejdiu orce viață de stat, chiar și partidul catolic abandonează ținuta sa intransigentă confesională și se aliază cu toți cei cari vreau să salveze ce mai este de salvat, cu bună credință, spre binele comun.

Revista fr. «Pacea prin drept» publică, după revista franceză «Crestinismul în secolul al XX.», următoarele: «Un grup de 7 pastori sau profesori germani, aparținând bisericilor și grupurilor religioase protestante din țările Renane, din Hessen și din Saxonia, au străbătut tocmai regiunile devastate ale Franței. Doritori de a cunoaște în persoană și de a înțelege obstacolele, cari se opun de prezent desarmării morale și unei apropieri pe teren religios din partea protestanților francezi, au făcut un act de curaj și de loialitate, care de sigur îi onorează. Au fost întovărășiți de pastorii Jules Rambaud, fost preot militar al armatelor aliate, cu reședința acuma în Bonn, și de André Monod, agentul conducător al comitetului protestant francez... Vizitatorii noștri au urmat cu automobilul un itinerar prin următoarele localități: Trèves, Verdun, Reims, St. Quentin, Arras, Liévin, Lens, Lille și Sedan. Au fost emoționați de voința de restaurare și de extraordinara silință de a trăi, care se manifestă în ținuturile devastate. Au recunoscut că notițele date de presa germană, privitoare la subiectul acesta, nu erau exacte; în prezența unor anumite distrugerii premeditate, au pronunțat cuvinte de reprobare și de regret. Grijă, care se dă mormintelor soldaților germani în Franța i-a impresionat adânc. Au regăsit câteva morminte, pe cari aveau misiunea să le recunoască și au vizitat un mare număr de cimitire militare. Au depus într'un cimitir mixt din nordul Franței două coroane pe monumentele morților celor două țări.

Au putut mai apoi să vadă, într'o anumită măsură, pe protestanții francezi lucrând și să se întâlnească cu câțiva din pastorii și laicii noștri, oameni energici și de credință, a căror mărturie i a emoționat adânc. Puși în curent cu anumite fapte, nespuse de dureroase, din decursul ocupației, d. e. în Liévin și în Lille, cari au dovedit noblețea caracterului și eroismul atâtor bărbați și femei, aparținători bisericilor noastre și posturilor noastre de evanghelizare, au fost în stare să priceapă mai bine valoarea lor morală și religioasă. Vizita aceasta, care a avut mai întâi de toate scopul de a informa pe oamenii de bună credință, dornici de a se instrui ei înșiși, n'a fost nefolositoare și va putea să contribuie la apropierea morală a celor două țări. Vizitatorii noștri au predat «Comitetului protestant francez» pentru lucrările reconstruirii, daruri spontane, venite dela creștini germani, în mărime de patru mii de mărci».

Preoții noștri n'ar putea și ei invita reciproc pe alți preoți și pe... politicieni, ca să vadă devastările războiului și fostele tranșee?...

h. p. p.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, a plecat în 30 v. cu trenul de seară la Alba-Iulia spre a lua parte la festivitățile Incoronării.

Măsuri de siguranță. Serviciile de Siguranță din Ardeal au primit dispoziții privitoare la măsurile de siguranță ce trebuie luate în vederea încoronării: Pe teritoriul orașului Alba-Iulia nu vor fi primiți decât aceia, cari vor poseda documente și legitimații, prin care să-și stabilească în mod neîndoios identitatea. Pe persoanele gării staționarea persoanelor neoficiale în timpul trecerii trenului regal, este interzisă. În zilele de 14, 15 și 16 toți străinii aflători în oraș sau sosiți în localitate, vor trebui să se prezinte serviciului de Siguranță, care efectuează controlul străinilor.

Pentru încoronare circulează în Ardeal mai multe trenuri gratuite, sau cu reducere de 75 la sută. Un tren gratuit: Brașov-Sibiu Vntul de jos Alba-Iulia, pleacă din Brașov Sâmbătă în 14 Octomvrie ora 6 și sosește la Alba-Iulia în aceeași zi la ora 18,25 (seara 6 și 25.) — Alt tren gratuit: Brașov-Teiuș-Alba-Iulia, pleacă din Brașov în 14 Oct. ora 8 și sosește la ora 17.

Tren cu reducere de 75 la sută: Brașov-Sibiu-Alba-Iulia pleacă din Brașov în 14 Oct. la ora 6,45 sosește în Alba-Iulia în aceeași zi la ora 19. — Alt tren cu reducere de 75 la sută: Brașov-Teiuș-Alba-Iulia pleacă din Brașov în 13 Oct. ora 15,14, sosește la Alba-Iulia în 14 Oct. ora 22; al doilea tren pleacă din Brașov în 13 Oct. ora 22,52, sosește în Alba-Iulia în 14 Oct. ora 8,13.

În Belgradul Sârbiei se află de prezent o comisiune română, compusă din reprezentanții consistorului din Caransebeș și ai guvernului, pentru a discuta cu guvernul sârb chestia redeschiderii școlilor și bisericilor noastre din Torontalul robt, precum și chestiunea averilor mănăstirești române din acel ținut.

Politică de partid? Ziarul oficios al partidului național Patria din Cluj, ocupându se de sărbările împroprietării din Ardeal este de părere că Arhieriei noștri luând parte la sărbările de împroprietărire «fac politică militantă, politică de partid». — Noi credem dimpotrivă, că Arhieriei, dacă ar fi lipsit dela asemenea sărbări, prin absența lor ar fi dat dovadă tocmai că fac politică unui partid.

Un episcop și împroprietărire. Cu ocazia împroprietării din județul Timiș-Torontal, prefectul județului a invitat la solemnitate și pe episcopul romano-catolic Glatfelder din Timișoara. Episcopul numit a scris prefectului, că nici el ca episcop și nici preoții săi n'au să participe la serbătoreea împroprietării țăranilor, printrucă biserica romano-catolică socotește expunerea ca o despoiere a proprietății mari. Răspunsul, agresiv și foarte jignitor pentru autoritatea statului, va fi ajuns de sigur și la cunoștința guvernului, care va face neapărat intervenirea necesară ca războinicul prelat să-și ia pe-deapsa meritată.

Anunț. Dela șeful biroului de recrutare, Sibiu, primim următoarele: În conformitate cu ord. M. de R. 33211/1922, s'a aprobat în mod excepțional, numai pentru anul acesta, să se acorde amânări pentru continuarea de studii tinerilor din contig. 1923, care urmează cl. VIII a liceului sau se găsesc în ultimul an al unei școlii superioare, care intră în prevederile art. 52 din Legea recrutării. Totodată s'a prelungit termenul pentru înaintarea actelor de amânare pentru studii, până la 1 Noemvrie a. c. În interesul fiecărui tinăr se face cunoscut să depună actele până la data de mai sus Cercului de recrutare, deoarece după aceasta dată nu se va mai primi nici o astfel de cerere.

Broșură istorică. În tipografia Dr. S. Bornemisa din Cluj a apărut broșura: Istoricul episcopiei Clujului, de Dr. Sebastian Stanca. Preț 2 lei.

Serbarea presei Sâmbătă și Duminecă (în 21 și 22 Octomvrie 1922) se ține la Brașov o mare serbare a presei, în scop de-a mări fondul de pensiune a ziariștilor din Ardeal și a clădi Căminul presei. Se va da un festival artistic, concert și bal.

Expoziție de vite în Sebeșul-Săsesc. Secțiunea economică a «Asociațiunii» din Sibiu, organizează în Sebeșul-Săsesc, jud. Sibiu, o expoziție de bovine (tauri, vaci, tăurenci, juninci vițele), și oi (berbeci, oi, cârlani, terții, noatini, noatine și mioare), Vineri la 27 Octomvrie 1922 st. n. (Cuvioasa Paraschiva), când se vor distribui 36 premii în sumă de Lei 2,200. Expoziția se va ținea în târgul vitelor. Pot lua parte numai proprietarii de vite din plasa Sebeșul-Săsesc. Programul se poate vedea la fiecare primărie din plasa Sebeșului.

Teatru în Sibiu. Compania teatrală a direcțiunii W. Popp a dat, până acum, pe scena teatrului sibian, câteva piese, drame și operete, jucate cu deosebit succes. În lucrarea lui August Strindberg, Tatăl, și în alte piese cu subiecte sociale, actorii și actrițele și-au desfășurat întreg talentul, întruchipând cu multă măiestrie toate persoanele care au îndurat crunte suferințe în viață, sau care au alergat după închipuite fericiiri, persoane setoase de agitațiile petrecerilor de astăzi și fără gând la grijile zilei de mâine.

Piese, brodate pe muzică melodioasă, interpretate cu îndemânare de multe voci simpatice și de-o bună orchestră, completează repertoriul trupei, captând auditorul seară de seară. În curând vor debuta celebrități artistice din străinătate.

Constituția bolșevică. Sub titlul Considerațiuni asupra constituției bolșevice, dl Florin Sion a publicat (în edit. Sămitea) un studiu despre mecanismul constituției al Rusiei, pe temeiul legilor și decretelor făurite de comuniștii ruși. Puterea supremă a republicii o are Congresul național (mai potrivit: internațional) al *sovietelor*. Fecare unitate comunală sau profesională are un soviēt, din care se recrutează un soviēt mic dar cu drepturi mai mari; d'asupra tuturor stă Congresul (cu dictatorul său, despre care în teorie nu se vorbește, cu atât mai vârtos în practică). Forma de stat a Rusiei de astăzi este cu totul neprecisă: nu e nici stat unitar, nici stat federal, ci o formă care prin distrugerea legăturilor ființei de stat organic și legal voește «să înfrunghieze cândva societatea comunistă a viitorului». Puterea legiuitoare se manifestă în decrete și ordonanțe date de soviete, care dețin și puterea executivă. Puterea judecătorească se exercită prin tribunale revoluționare; neînțelegerile între patroni și lucrători se judecă de asociațiile profesionale și comisariatul muncii. Drept electoral au numai cetățenii cari își câștigă existența «prin lucrări productive și utile corpului social»; sânt excluși dela vot cei ce sânt salariați în serviciu, precum și preoții și călugării. Majoratul pentru ambele sexe cu drepturi egale, e fixat la 18 ani. Bolșevismul nu este decât o amestecătură de învățături socialiste cu anarhiste. În disordinea socială din Rusia de astăzi se pregătește, după comuniști, drumul spre idealul viitorului. Când va sosi acest viitor, aceasta n'o poate ști nici dictatorul de astăzi, Lenin, care se mângăie însă cu — nădejdea.

Teatru orașului Sibiu

Director: W. Popp

În 13 Octombrie: Țăranul vesel, operetă în 3 acte.
În 14 Oct.: Otello, tragedie în 5 acte de Shakespeare.

Inceputul la ora 7¹, seara

Nr. 2477/1922

(183) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru parohia vacantă Jac, cu filiile Bred și Romita, în tractul Unguraș prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile.

Retribuțiunile sânt cele fasonate în coala B. și salariul dela stat.

Concurenții sânt obligați a se prezenta în parohie și a satisface prescrișelor legale.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul de mai sus consistorului diecezan din Cluj.

Cluj, din ședința consistorului ca senat bisericesc ținută la 5/18 August 1922.

Consistoriul eparhial ort.-rom.

Nicolae Ivan
episcop

Nr. 146/1922

(184) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl II Bedeleu, tractul Lupșa, se scrie prin aceasta concurs nou în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt; a) Salar legal dela stat statorit în temeiul coalei B. și a calificației, b) locuință în casele parohiale, c) lemne aduse la locuință din pădurile comunale după trebuință, d) pășunat, zile de lucru și ferdela de bucate, e) porțiunea canonică de 16 cară de fân, f) stolele urcate conform vremii de azi.

Concursele înzestrate cu documentele cerute se vor trimite oficiului protopresb. al Lupșei, iar concurenții se vor prezenta în comună cu observarea prescrișelor regulamentare pentru a satisface îndatoririlor obișnuite.

Baia de Arieș, 26 Mai 1922.

Oficiul protopresb. în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 200/1922

(185) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa I-a Ibanești-pădure, protopresbiteratul Reghinului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sânt salarul dela stat și eventualele gradații și indemnizație de scumpete după detragerea venitelor statorite în coala B. pentru congruă.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat, iar pentru a se face cunoscuți poporului se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta ori a celebra și predica observând dispozitiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Reghin, 15 Mai 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. al Reghinului
Vasile Duma
protopop.

Nr. 576/1922

(182) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III Boroșneul mic tractul Oituzului devenită vacantă, se publică concurs cu 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat în coala B. Concurenții au să trimită cererile instruite cu observarea normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu protopopesc, și până în 8 zile înainte de alegere după prealabila încunoștințare a protopopului să se prezinte înaintea alegătorilor pentru a cânta, respect. a oficia și cuvânta.

Intorsura-Buzăului, 6/X 1922.

Oficiul protopopesc ort. al tractului Oituzului în înțelegere cu comitetul parohial.

George Neagoviciu Neagoescu
adm. ppsesc.

Nr. 26/1922 prot.

(181) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Murăș-Ludoș, înființat prin concluzul Sinodului diecezan Nr. 66/922, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Până la devenirea în vacanță a parohiei protopresbiterale Murăș-Ludoș, venitele din aceea parohie în care se va stabili, ori este stabilit parohul, care a fi ales și numit de protopop.

2. Dotația protopresbiterală dela stat și din fondul general administrativ al Consistoriului diecezan.

3. Retribuția din fondul protopopesc al tractului, alimentat din contribuțiile dela parohii.

4. Taxele legale dela vizitațiunile canonice. Concurenții îndreptățiți conform concluzului congresual din anul 1888 Nr. prot. 111, să-și înainteze cererile înzestrate cu documentele cerute, în termenul arătat mai sus, Veneratului Consistor diecezan în Cluj.

Murăș-Ludoș, din ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 4 Septembrie 1922.

Petru Sămărghițeanu
notar.

Romul Popa
preș. comit. prot.

Nr. 3007/1922 Plen.

«Aprobat»

Cluj, din ședința plenară ținută la 5 Oct. 1922.

Nicolae Ivan
Episcop.

La Bibliotecă arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupăș,

profesor universitar și membru al Acad. române

AVIZ!

BANCA CENTRALĂ FILIALA — SIBIU

S'A MUTAT

cu birourile sale în

(175) 3—6

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

unde s'a aranjat modern și corespunzător situației sale

Nici în Strada Cisnădiei Nr. 7 II

și nici în Strada Turnului Nr. 33

nu mai are birouri și casa.

Exclusiv în

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

se primesc de acum înainte

Depuneri pe libel cu 5¹/₂% și 6% netto

Darea după interese o plătește institutul

Schimb de dolari

și alte valute totdeauna cu cele mai culante cursuri

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.